

Motion

1981/82:630

Roland Sundgren m. fl.

Lokalisering till Västerås av statens energiverk

Riksdagen beslutade våren 1981 att en central myndighet med uppgifter inom det energipolitiska området – statens energiverk – skall inrättas den 1 juli 1982. Efter riksdagsbeslutet tillkallades en kommitté (OKE) med uppgift att utarbeta förslag till organisation för samt lokalisering av statens energiverk.

Av det material som OKE redovisat i lokaliseringsfrågan framgår att statens energiverk bör lokaliseras till Stockholm eller till en plats som kommunikationsmässigt är väl belägen i förhållande till Stockholm.

Vi anser att de skäl som anförs för lämplig lokaliseringsort för statens energiverk talar för en lokalisering till Västerås. Västerås har en stark anknytning till energiområdet, bl. a. genom ASEA och Asea-Atom. Mycken sakkunskap med lång tradition finns samlad såväl inom industri som inom kommunal service. Västerås fjärrvärmeverk har t. ex. varit banbrytande på fjärrvärmeområdet, och Västmanland har den högsta andelen av fjärrvärme i landet räknat i MWh per invånare. Intressanta försök av möjligheter till nya energikällor pågår också inom Västmanland. Således pågår försöksodling av energiskog på Malmön, Köping. Nämnden för energiproduktionsforskning medverkar också i ett ytterligare projekt om energiskog i Surahammars kommun. Vidare driver Fagersta AB ett projekt för utveckling av värmepanna för fjärrvärmeverk för utnyttjande av torv och flis som bränsle, där värmeinnehållet utnyttjas lika bra vid hög som vid låg vattenhalt, vilket i framtiden kan bli viktigt för kostnaderna och ett effektivt utnyttjande av biobränslen.

Eskilstuna/Västerås har också en högskola under utbyggnad. Denna högskola har i Västerås utvecklat en energiteknisk profil genom bl. a. driftteknikerlinjen, energiteknisk utbildning för gymnasieingenjörer och planer på elteknisk utbildning i samverkan med Tekniska högskolan i Stockholm. Den önskade närheten till högskola finns således. Dessutom ligger universiteten i Uppsala och Stockholm inom 70-90 minuters reseavstånd. ASEA svarar dessutom i dag för ca 10 % av den samlade forskningen i vårt land.

Ett krav som OKE ställer på lokaliseringsorten är att den skall ha mycket goda kommunikationer med såväl centrala Stockholm som övriga orter i Sverige och med utlandet.

Västerås har ett geografiskt läge med mycket goda kommunikationer till såväl Stockholm som andra delar av landet. Järnvägsförbindelserna med Stockholm är goda med 14 turer i vardera riktningen per dag och en restid på

ca 70-80 minuter. Den upprustning som sker av järnvägen siktar på ännu kortare restider. Från Hässlö flygplats – ca 6 km från centrum – finns en SAS-linje till Jönköping-Köpenhamn dagligen i båda riktningarna. Till Arlanda finns 13 bussturer i vardera riktningen varje vardag. Restid ca 80 minuter. Den utbyggnad av E 18 till motorväg, som ännu ej är klar mellan Enköping-Västerås, kommer att avsevärt förkorta restiden till Arlanda.

Eftersom Västerås är en kommun på nära 118 000 invånare och inom en radie av 10 mil har orter som Stockholm, Uppsala, Eskilstuna och Örebro finns stora möjligheter att erbjuda arbete åt anhöriga till anställda inom de nuvarande energimyndigheterna. De flesta arbetar redan nu i Stockholm med omnejd.

Ur arbetsmarknads- och servicesynpunkt måste en lokalisering av statens energiverk till Västerås vara ur resursutnyttjandesynpunkt riktig. Som en följd av den snabba expansionen i länet under efterkrigstiden till slutet av 1960-talet kan Västerås utan några större investeringar klara behovet av bostäder, skolor, barnomsorg, fritidsanläggningar och kommersiell service. På grund av att Västerås icke ökat sin befolkning under 1970-talet finns på de flesta av dessa serviceområden redan idag outnyttjad kapacitet.

Utvecklingen i Västerås och Västmanland under 1970-talet motiverar regionalpolitiska åtgärder för att få till stånd en mer balanserad utveckling i Mälarenregionen. Befolkningsutvecklingen i länen runt Mälaren under 1970-talet är följande:

Stockholms län	+ 68 400
Uppsala län	+ 41 700
Södermanlands län	+ 4 800
Västmanlands län	– 2 300

Såväl under 1980 som 1981 har länet fortsatt att minska sin folkmängd. Nettoutflyttningen under 1970-talet har varit ca 10 000 personer. Industrierna inom länet har kommit in i en period av långsiktig strukturutveckling, vilket skapar svåra sysselsättningsproblem. Endast tre län i landet har idag en högre arbetslöshet än Västmanland. Vi kan här peka på nedläggningen av metallurgin i Spännarhyttan, Surahammars Bruk, Hallstahammars AB, Bultfabriken, Fagersta AB, ASSI:s i Skinnskatteberg problem etc. Hösten 1982 kommer dessutom F 1 med ca 400 sysselsatta att läggas ned. Flottiljen är idag den enda statliga verksamheten i länet av större betydelse utanför industrisektorn och bortsett från länsförvaltningen. I samband med riksdagens beslut om flygets och marinens fredsorganisation gjorde riksdagen ett tillägg: "att starka statliga insatser skall göras för att kompensera Västerås-regionen för förlusten av F 1". Västmanland var också ett av de få län som inte fick del av utflyttningsprogrammet för statliga verk. Vi räknade oss själva tillhöra Storstockholmsregionen och räknade då med att nya myndigheter med behov av förläggning till Stockholm och dess närhet skulle i

framtiden kunna förläggas till Västerås. Genom en lokalisering av statens energiverk till Västerås kan riksdagen effektuera sitt beslut. Västerås uppfyller de krav som OKE ställer på lokaliseringsort. Västmanlands län skulle dessutom få en mer balanserad näringsstruktur.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställs

att riksdagen beslutar om en lokalisering av statens energiverk till Västerås.

Stockholm den 20 januari 1982

ROLAND SUNDGREN (s)

OLLE GÖRANSSON (s)

LENA HJELM-WALLÉN (s)

ERIC ENLUND (fp)

KERSTIN GÖTHBERG (c)

HANS PETERSSON (vpk)

i Hallstahammar

THURE JADESTIG (s)

TAGE ADOLFSSON (m)

ANDERS GERNANDT (c)

KARL-GUSTAF MATHSSON (s)

KARL BJÖRZÉN (m)